

KULTŪRA_5 TEMA

Temos pavadinimas

Lietuviškoji muzika: tarp miško, miesto ir pasaulio

Temos santrauka ir pagrindinis tikslas

Ši tema skirta vaikams susipažinti Lietuvos muzika ir keliomis jos rūšimis, kaip pop muzika ir dainuojamoji poezija, bei lietuvių tradicinės muzikos reiškiniu - sutartinėmis. Skaitydami tekstus, vaikai susipažins su garsiais Lietuvos atlikėjais, Vytautu Kernagiu ir Džordana Butkute. O žiūrėdami šiai platformai sukurtą video apie sutartines, gilinsis ne tik į jų atlikimo subtilybes ir išskirtinumą, bet ir supras, kaip sutartinės „gyvena“ šiandien ir kuo jos svarbios šiuolaikiniams lietuvių menininkams.

Raktiniai žodžiai

Muzika, dainuojamoji poezija, popmuzika, atlikėjai/muzikantai, sutartinės

Svarbūs aspektai	
Kalbinis lygmuo ir kiti aspektai, į ką svarbu atkreipti dėmesį	A - pagrindinis - B - tarpinis - C - pažengęs Tyrinėjimas 1 – A/B (tekstas apie dainuojamą poeziją gali būti skaitomas anglų kalba) Tyrinėjimas 2 – A/B (tekstas apie pop atlikėją Džordaną Butkutę gali būti skaitomas anglų kalba) Tyrinėjimas 3 – A/B (video apie sutartines pateikiamas su angliškais subtitrais).
Laikas pasiruošimui ir į ką svarbu atkreipti dėmesį ruošiantis temai	Apie 1 val. Siūlome tyrinėjimus atlikti eilės tvarka. Svarbūs žingsniai: <ul style="list-style-type: none">• Užsiregistravimas į edukacinę platformą;• Temos tyrinėjimų peržiūrėjimas;• Reikiamų (ar papildomų) priemonių pasirengimas; <i>Siekiant kiekviename tyrinėjime plačiau paanalizuoti tam tikrus aspektus, pateiktą papildomą informaciją ar vaizdus galite peržiūrėti kartu su vaikais arba pasiūlykite vaikams panagrinėti ją dar prieš tyrinėjimus.</i>
Laikas, skirtas temai	Apie 1 val. su įžanga ir temos aptarimu/įsivertinimu tuo atveju, jei vaikai visus tris tyrinėjimus daro savarankiškai ir vieną po kito. Aptarimus su vaikais galite atlikti po kiekvieno tyrinėjimo, arba jiems atlikus visus tyrinėjimus: <i>Preliminarus tyrinėjimų laikas (įtraukiant aptarimus po kiekvieno):</i> Tyrinėjimas 1 – iki 20 min. Tyrinėjimas 2 – iki 20 min. Tyrinėjimas 3 – iki 25 min.
Priemonės, kurias galima naudoti temai	<ul style="list-style-type: none">• Edukacinė platforma• Kompiuteriai arba mobilieji telefonai tyrinėjimams atlikti• Papildoma medžiaga/nuorodos, kurią analizuoja besimokantieji

<p>Papildomos nuorodos, kurios padės tyrinėjimus dar labiau praplėsti/pagilinti</p>	<p>Tyrinėjimui 1 gali būti naudojami papildomi tekstai/ video/audio įrašai, leidžiantys susipažinti su skirtingais dainuojamosios poezijos atlikėjais:</p> <p>Romualdo Kvinto skulptūra Nidoje Vytautui Kernagiui atminti: https://www.vle.lt/Portals/0/Images/Article/39649-2.jpg.</p> <p><i>Bardų dainų rinkinys</i> (2018): https://www.pakartot.lt/album/bardu-dainu-rinkinys</p> <p>https://www.pakartot.lt/album/nieko-nepasakytakolekclab-vol1</p> <p><i>Liūdni slibinai</i>, „Pieno fabrikėlis“: https://www.youtube.com/watch?v=RmuXu-isaRw</p> <p><i>Purpurinis vakaras</i> 2015 m.: https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013712153/nacionalinis-bardu-festivalis-purpurinis-vakaras-2015-ketvirtasis-koncertas</p> <p>Gediminas Storpirstis su sūnumi Ainiu Storpirstčiu: „Aš labai bijau varlės“: https://www.youtube.com/watch?v=L48wnMqCFH8</p> <p>„Kamanių šilelis“: https://lithuanianculture.lt/lietuvos-kulturos-gidas/2018/07/09/kamaniu-silelis/</p> <p>Skirtingos muzikos rūšys ir lietuvių atlikėjai (vaizdai, tesktai, dainos) gali būti tyrinėjami čia: https://www.mic.lt/lt/baze/senoji-estrada/kompozitoriai-atlikejai/</p> <p>Taip pat gali būti papildoma informacija apie dainuojamosios poezijos festivalius/atlikėjus Lietuvoje:</p> <p>1. Dviejų iš trijų didžiausių dainuojamosios poezijos festivalių pavadinimai kilo iš Kernagių dainų žodžių. <i>Tai – aš</i> – eilutė iš dainos „Nenusigąsk, tai aš“, o <i>Purpurinis vakaras</i> – iš Dalios Saukaitytės eilėraščio eilučių „Purpurinis vakaras varva / Lyg aplietas aviečių sultimis“, kurias taip pat įdainavo Kernagis („Purpurinis vakaras“).</p> <p>2. Tarptautinis dainuojamosios poezijos festivalis <i>Tai – aš</i> pradėtas 2003 m. Jo tikslas – plėsti lietuviškosios dainuojamosios poezijos ribas, megzti ryšius su užsienio atlikėjais, diskutuoti apie žanro dabartį ir ateitį. Dėl to festivalyje dalyvauja daug užsienio svečių (Juozas Žitkauskas, <i>Tai – aš. Bardų istorija. Pirmasis Tarptautinis festivalis</i>, Vilnius: Žuvėdra, 2012). Koncertai vyksta Vilniuje ir regionuose.</p> <p>3. Kultūros festivalis <i>Purpurinis vakaras</i> prasidėjo 2008 m. (http://www.purpurinisvakaras.lt/). Mintis literatūriniam Anykščių krašte (iš čia kilę daug lietuvių rašytojų, jis plačiai aprašytas kūriniuose) rengti dainuojamosios poezijos festivalį kilo iš karto po Kernagio mirties, siekiant įprasmingi jo atminimą. (http://purpurinisvakaras.lt/v-kernagis/)</p>
---	---

	<p>4. Svarbi dainuojamąją poeziją išpopuliarinusi grupė, surengusi daug didelių koncertų, – „Aktorių trio“ (Ditkovskis, Bareikis, Smoriginas). „Dideliais tiražais parduodami albumai, superhitais tapusios dainos [tokios kaip „Aš mylėjau tave tau nežinant“, „Žalia žalia“, „Paukščiai“ ir kt.] ir dabar leidžia „Aktorių trio“ vadintis legendiniu lietuviškos autorinės dainos kolektyvu.“ (https://www.15min.lt/tema/aktoriu-trio-428)</p> <p>Tyrinėjimui 2 apie šiuolaikinę Lietuvos popmuziką gali būti naudojama ši papildoma medžiaga:</p> <p>https://www.mic.lt/lt/baze/pop-rock-urban/kompozitoriai-atlikejai/</p> <p>https://lithuanianculture.lt/kategorija/lietuvos-kulturos-gidas/muzikos-atlikejai/</p>
--	--

Mokymosi scenarijaus eiga:

Dalis	Veiklos aprašymas	Skiriamas laikas
Pradžia	Įženkite į temą pradėdami keliais klausimais ir bendra diskusija vaikų grupėje: <ul style="list-style-type: none"> <i>Ką žinote apie lietuviškąją muziką?</i> <i>O ką esate girdėję apie lietuvių atlikėjus? Kaip manote, ar jie populiarūs ir žinomi ne tik Lietuvoje?</i> 	5 min.
Pagrindinė dalis ir aptarimas	<p>Atliekami visi tyrinėjimai. Jei vaikai visus tyrinėjimus daro savarankiškai, siūlome sekti laiką.</p> <p>Aptarimus su vaikais galite atlikti po kiekvieno tyrinėjimo, arba atlikus visus tyrinėjimus. Siūlome tyrinėjimų rezultatus aptarti Jums prisijungus prie edukacinės platformos ir multimedijos pagalba rodant pažymėtus vaikų atsakymus.</p> <p><i>Galutiniam aptarimui:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Taigi ką naujo sužinote apie lietuviškąją muziką? Kas šioje temoje jus labiausiai nustebino?</i> <i>Kaip apibūdintumėte lietuvių muzikos atlikėjus Vytautą kernagį ir Džordaną Butkutę?</i> <i>Kuo sutartinės yra ypatingos? Ar patys norėtumėte padainuoti sutartinę?</i> <i>Ką dar apie lietuviškąją muziką norėtumėte sužinoti/išgirsti?</i> 	55 min.
Kaip toliau tęsti tyrinėjimus?	<p>Po trijų tyrinėjimų atlikimų galite toliau gilintis ir skirtingas muzikos rūšis, į garsius lietuvių kompozitorius ir muzikantus. Siekiant toliau tyrinėti Lietuvos muzikos lauką, rekomenduojame remtis Lietuvos kultūros instituto nuoroda apie Lietuvos muziką:</p> <p>https://lithuanianculture.lt/lietuvoskulturosgidas/siuolaikine-lietuvos-muzika/</p>	

Šioje nuorodoje rasite ne tik tekstinę informaciją, bet ir skirtingų Lietuvos atlikėjų aprašymus (čia: <https://lithuanianculture.lt/kategorija/lietuvo-kulturos-gidas/muzikos-atlikejai/>); nuorodas į skirtingus muzikos festivalius ir pan.

Taip pat toliau Lietuvos muzikos lauką padės tyrinėti Lietuvos muzikos informacijos centras: <https://www.mic.lt/lt/>